

ВІДГУК

на дисертацію Дуди Лариси Ігорівни
“Фольклорні жанри та їх трансформація у творчості для бандури”,
представлену на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства
за спеціальністю 26.00.01 – “теорія та історія культури (мистецтвознавство)”

Народна культура та мистецтво українців справедливо вважаються одними з найбагатших надбань культурної спадщини європейських націй. Обличчя українського фольклору визначають багатогранність жанрів і досконалість форм, поетичність і вишуканий ліризм, глибока філософічність і невтримний запал.

Протягом століть усна народна творчість була чи не єдиним засобом узагальнення життєвого досвіду українського народу, втіленням народної мудрості, світогляду та ідеалів. Фольклор став віддзеркаленням не тільки найважливіших подій в історії України, починаючи з княжої доби, а й зберіг численні архаїчні язичницькі мотиви і символи, які часто приховуються під покровом християнської традиції. Завдяки фольклорній спадщині ми можемо ознайомитися із побутом далеких і близьких поколінь українців, уявити їх свята і будні, сповнені магічних обрядів.

Дисертаційна робота Лариси Дуди, судячи з рецензованого тексту, являє собою глибоке й оригінальне дослідження на матеріалі музичного фольклору, що стане в пригоді як українським композиторам, так і виконавцям гри на бандурі. Власне, й сама дисертантка підходить до предмета свого дослідження водночас у двох іпостасях: як фольклорист і як бандуристка-практик, керівник і учасниця вокально-інструментального ансамблю для якого ще й пише власні музичні твори (див. збірку «Квітонько бойкине»: Пісні для вокального ансамблю у супроводі бандури / Обробка, аранжування, упорядкування. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2014. Дисертантка є також автором одинадцяти авторських свідоцтв обробок українських пісень для бандури).

Завдяки цьому цінність її роботи неабияк зростає, адже власний творчий досвід обробок та аранжувань досліджуваного матеріалу спонукав її визначити

шляхи видозміни жанрів фольклору, їх специфіки та окремих ознак; проаналізувати створені на основі народного мелосу бандурні вокально-інструментальні та інструментальні композиції, зафіксовані у нотних виданнях другої половини ХХ – поч. ХХІ ст.; визначити напрямки трансформації та міграції жанрів музичного фольклору; обґрунтувати теоретичні засади залучення до композиторської бандурної творчості жанрових ознак фольклору тощо. Все це, врешті, й визначило актуальність і новизну дослідження Лариси Дуди.

Особливо відзначимо розробку таких положень роботи, як теорія взаємодії авторської і фольклорної складової в композиторській творчості для бандури а також, аналіз елементів жанрової системи бандурного репертуару, що певною мірою прогнозує подальші шляхи розвитку цього виду мистецтва.

Отже, науковий рівень отриманих результатів цілком відповідає високим вимогам до кандидатських дисертацій.

Крім цього, наукова цінність дисертації полягає в тому, що її положення можуть органічно увійти до навчальних програм музичних закладів, де викладається народно-інструментальний ансамбль, ансамбль бандуристів, при складанні лекційних курсів, енциклопедій, словників тощо.

Методи дослідження, використані дисертанткою, відповідають окресленим завданням та меті.

Лариса Дуда добре орієнтується в масивному обсязі наукових праць її попередників про що свідчить аналіз літературних джерел, дисертаційних та науково-методичних робіт, які більшою чи меншою мірою пов'язані з темою її дослідження (підрозділ 1.1).

Отже, грамотно поєднавши наукові надбання та власні міркування, аналіз та висновки, Л. Дуді вдалося переконливо розгорнути концепцію «фольклор-композитор» в українській музичній культурі зокрема, в бандурній творчості.

В роботі обґрунтовано «Культурологічний ракурс трансформації автентичного фольклору в бандурному мистецтві» (II р.) та роль «Вторинного фольклору у сучасній академічній творчості бандуристів» (III р.).

Дисертація справляє позитивне враження. Написана бандуристкою-практиком, яка в питаннях аранжування фольклорних жанрів для бандури спиралася на власний досвід та знання, робота заслуговує на схвалення та підтримку.

Обсяг дисертації, що включає 194 ст. основної частини та 6 додатків на 67 сторінках, підтверджує її ґрунтовність та фаховість. Текст роботи викладений логічно й послідовно, дисертантка добре володіє літературною мовою.

На окреме схвалення заслуговують додатки до дисертації (6), що фахово доповнюють наукові міркування дисертантки. З них хотілося б виділити додаток А, «Нотографія фольклорних жанрів бандурної творчості» (129 позицій), додаток Б – великий блок нотних прикладів, що є цінним провідником для розуміння особливостей фольклорних жанрів у бандурній творчості та додаток Є в якому наводяться приклади виконавської театралізації обробки.

Лариса Дуда також задекларувала достатню для кандидатських дисертацій публіцистичну (5 статей у наукових фахових виданнях, 1 ст. у виданні, що входить до міжнародних науково-метричних баз, 1 ст. в науковому періодичному фаховому виданні іншої держави) та широку науково-практичну базу (13 наукових конференцій від регіональних науково-практичних конференцій до форумів Міжнародного рівня).

Щодо зауважень, моє швидше буде рекомендацією-порадою для подальшого доопрацювання дослідження. А саме, Л. Дуда вповні дослідила та описала значення постаті Г. Хоткевича в формуванні професійної бандурної творчості та репертуару для бандури харківського типу. Але дисертантка майже випустила з поля зору ще двох видатних бандуристів київської (чернігівської) школи гри, які, як і Г. Хоткевич, були фундаторами бандурного репертуару на основі українських фольклорних зразків. Це – М. Опришко та В. Кабачок. Ці дві видатні постаті мають стояти поряд із прізвищем Г. Хоткевича.

Загалом, ознайомлення з роботою дозволяє зробити висновок, що кандидатська дисертація Лариси Ігорівни Дуди «Фольклорні жанри та їх

трансформація у творчості для бандури» виконана на належному науковому рівні, має вагомий теоретичний цінність і практичне значення.

Це дає підстави вважати, що дослідження Л. Дуди відповідає вимогам МОН до кандидатських дисертацій, а його авторка заслуговує на присвоєння їй наукового ступеня кандидата мистецтвознавства зі спеціальності 26.00.01 – теорія та історія культури (мистецтвознавство).

**Кандидат мистецтвознавства,
старший науковий співробітник,
начальник організаційно-методичного відділу
Національної академії мистецтв України**

Ваврик О.І.

О. Ваврик

Підпис п. *Ваврик О.І.*
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
Національної академії мистецтв
України

03.02.11 / 416
15 11 16